

Sinema Gezgini

"Sinema bir şenliktir."

Instagram: @sinegezin Facebook: Sinema Gezgini
e-posta: sine_filolog@hotmail.com

SİNE-SÖZ

"Tutkusuz, renksiz ve tekdüze görünen hayatın sinemaya uyarlanması düşüncesi beni her zaman daha fazla heyecandırmıştır. Birbirine benzeyen günlerin belirli hiçbir iz bırakmadan geçip gittiği, insanda bazen yoğun bir anlamsızlık duygusu yaratan ve sanki belli bir yaşta sonra varlığını daha da hissettiren bir ruh hâlinin bir filmine konu olabilmesi fikrini belli belirsiz bir şekilde uzun süredir içimde taşıyordum."

Nuri Bilge Ceylan

SİNE-LİSTE

1951'den bu yana yayın hayatını sürdüren ve tam bir sinema efsanesi olan **Cahiers du Cinéma** dergisi artık klasikleşen "Yılın En İyi 10 Filmi" listesini paylaşta. Listede bir kısmı platformlarda karşımıza çıkan, bir kısmı da önümüzdeki aylarda gösterime girecek filmler yer alıyor:

- 1- **İlk Inek** (First Cow, Y: Kelly Reichardt)
- 2- **Annette** (Y: Leos Carax)
- 3- **Memoria** (Y: Apichatpong Weerasethakul)
- 4- **Drive My Car** (Y: Ryusuke Hamaguchi)
- 5- **France** (Y: Bruno Dumont)
- 6- **Francis Postasi** (The French Dispatch, Y: Wes Anderson)
- 7- **A L'abordage** (Y: Guillaume Brac)
- 8- **La Jeune Fille et l'Araignée** (Y: Ramon & Silvan Zürcher)
- 9- **The Card Counter** (Y: Paul Schrader)
- 10- **Benedetta** (Y: Paul Verhoeven)

SİNE-ANEKDOT

Haruki Murakami'nin benim için özel romanlarından biri olan Sputnik Sevgilim'i tekrar okurken şu ilginç anekdotla karşılaştım. Sanalalgda doğruluğunu araştırdım ama herhangi bir iz bulamadım. Hayal gücü fazlasıyla geniş, uydurmayı seven Murakami yumurtlamadığına bence güzel bir anekdot. Kitapın aynı biçimde alıntılıyorum:

"Sam Peckinpah'ın yönettiği **Vahşi Belde** (Wild Bunch, 1969) adlı film gösterime girdiğinde bir kadın gazeteci, basın toplantısında elini kaldırıp şöyle bir soru sormuştu: 'Filminizde neden o kadar çok miktarda kan gösterme gereği duydunuz?' Kadın kızmış gibiydi. Filmde oynayan aktörlerden **Ernest Borgnine** sıkıntılı bir yüz ifadesiyle yanıtlamıştı: 'Hanımefendi, birisi vurulunca kan akar.'

(*) **Sputnik Sevgilim**, Haruki Murakami, Doğan Kitap, İstanbul, 2016, s. 149

KARACA'DA BU HAFTA

Kentimizin yegâne bağımsız (ruhlı) sineması Karaca'da bu hafta da çok özel filmler karşılıyor bizi. İşte 3-9 Aralık programı:

- Fransız Postası** (The French Dispatch) / 11.45 - 16.15 - 18.30 - 20.45
Titane / 12.15 - 16.30 - 20.45
Sen Ben Lenin / 14.30 - 19.00
Dünyanın En Kötü İnsanı (Verdens Verste Menneske) / 14.15
Başka Çarşamba:
 6 Numaralı Kompartıman (Hytti Nro 6) / 8 Aralık Çarşamba - 20.45

SÖZÜNÜ SAKINMAYAN CESUR BİR FİLM

SİNE-ANALİZ

TITANE

(Fransa-Belçika, 2021, 108 dk.)
 Y: Julia Ducournau
 O: Agathe Rousselle (Alexia/Adrien), Vincent Lindon (Vincent), Lais Salameh (Rayane)
 Filmin Notu: ★★★★★

Bu yazı filmin sürpriz gelişmelerine kısmen değinmektedir.

Yanılmıyorsam Altyazı ekibinin değerli üyelerinden Selin Gürel, "Bu filmi yazmak zorunda olmadan izlemek çok rahatlatıcı oldu." gibi bir paylaşım yapmıştı filmi çok da beğendiğini ifade ederek. Gerçekten böylesine şok edici, alışık olduğumuz anlatılara benzemeyen, deyim yerindeyse seyirciyi tokat gibi inen bir film hakkında yazmak hiç de kolay değil. Üstelik film bu yıl Cannes'da Altın Palmiye'nin sahibi oldu. Elbette seyirciler genel olarak ikiye bölündü: Filmden ve ele aldığı unsurlardan tümüyle nefret eden, ödül almasını ve bu kadar konuşulmasını yadırgayan bir grupla filmin ruhunu kavradığına inanan, içeriği hayranlıkla karşılayan bir diğer grup oluştu. Arada kalmış seyirciler de olabilir elbet fakat Titane son yıllarda karşımıza çıkan en keskin, en sert filmlerden biri olarak daha epey süre tartışılacak gibi görünüyor.

KİMLİK MESELESİ

Peki, filmin bu kadar zorlayıcı olmasının ardında neler yatıyor? Her şeyden önce çağımızın en büyük sorunlarından birine dönüşen 'kimlik' meselesine bakıyor film. Varlığını tanımlanırken tutunmak istediğimiz, bizi güvende hissettirecek bir yapı olması gerekirken kaygan zeminin bu çürük toplumsal düzende kimliğimizin ne olduğu, kendimizi nasıl konumlandığımız büyük önem taşıyor. Aksi hâlde dışlanmaya, soyutlanmaya, psikolojik dengeyi yitirmeye hatta toplumsal baskının dönüştüğü şiddetle varan kötülüklerle karşılaşılıyor. Tabii bu sorunun özellikle son yıllarda merkezinde cinsel kimlik yer alıyor. Titane bu noktadan hareket eden, bağ kurması güç bir öyküye yaslanmış. Özgünlüğünü temelde bu sert çıkıştan aldığı söyleyebiliriz.

Giriş sahnesinde babasıyla arasındaki gerilim yüzünden yaşanan bir kazada feci şekilde yaralanan ve beynine titanyum kaplı bir parça yerleştirilen Alexia'ya tanıyoruz. Kız ameliyattan başarıyla çıkıyor, kimi uyumsuzluklar sergileyebileceği yönünde aile uyarılır.

yor. Ailenin fark ettiği ilk şey kızlarının arabalara duyduğu yakınlık oluyor. Sonra yaklaşık yirmi yıllık bir atlamayla Alexia'nın 30'lu yaşlarına geçiyoruz. Hâlâ ailesiyle yaşıyor ve araba fuarlarında otomobilleri tanıtın mankenlerden biri olarak çalışıyor. Film daha burada seyirciyi kısıtlı olarak yakalıyor. Alexia'nın özel tasarım bir araba üstünde aşkla gerçekleştirdiği dans ve ardından yaşananlar son derece çarpıcı. Gösteriden sonra kendisini takip eden bir hayranının tacizine maruz kalınca adamı öldürüyor ve birkaç saat önce üzerinde aşkla dans ettiği özel tasarım arabayla ilişkiyi giriyor. Kâğıt üzerinde son derece anlamsız duran bu sahnelerin filmde çok güçlü bir gerilim oluşturduğunu ve öykünün derdine odaklanmayı tercih eden seyirci için önemli ipuçları barındırdığını belirtelim. Sonraki sahnede anlıyoruz ki o bölgede bir süredir işlenen cinayetlerin ardında Alexia var. Onun varoluşu bir tür toplumsal intikama dönüşmüş ve o, cinsel kimliği üzerinden kendilik bilincine ulaşmaya çalışan bir karakter aslında.

AİLE VE KABULLENME

Filmin sürprizleri ve yaşadığı şok bununla kalmıyor. Alexia arabayla yaşadığı deneyimden hamile kaldığını fark ediyor. İşlediği cinayetlere yenileri eklenip de kaçış serüveni başlayınca Alexia düştüğü çıkmazın 'Aile' teması etrafında örülen büyük bir kabusun parçası olduğunu anlıyoruz. Çocukluktan beri özellikle babasıyla arasında

yoğun bir mesafe ve gerilim var. Annesinden gereken sevgi ve yakınlığı da görmüyor. Aile içindeki uzaklık ve iletişimsizlik, kızlarının 'nasıl bir kişilik ve yaşama sahip olduğuna' gözlerini kapatmış ebeveynin yarattığı büyük bir travmayla sonuçlanıyor. Film, aslında bu açıdan bir 'kabullenme ve aidiyet' hissiyle yorumlamak doğru olabilir. Çünkü Alexia'nın karşısına çıkan ve onu yıllar önce kaybolan oğlu zanneden Vincent'la ilişkisi türlü çatışmalar ve sıkıntılarla ilerlese de sonunda ne olursa olsun bir 'kabullenme'ye, değer göstermeye varıyor. Büyük acılar yaşayan insanların çaresizliği içinde yaşanan bu kimlik kabulü, Alexia'ya aradığı sıcaklığı ve yakınlığı veriyor. Ardından da kimliğin ifşası geliyor. Tabii bu arada hamileliği, kontrolden çıkan ve ona dayanılmaz acılar veren bir süreçle dönmüş durumda. Film sarıca hikâyesini tutarlı bir finalle noktalarken ötekileştirilen, yok sayılan kimlikler üzerinden insanın nasıl bir varlık olduğuna bakan modern bir sorgulama mertebesine ulaşır.

HER ANLAMDA ÖZGÜR VE ÖZGÜN

Titane'nin bu kadar sarıca olmasındaki sebeplerden biri de yerleşik biçimsel algılarımızı parçalaması. Beden ve metal arasındaki geçişi, hatta simbiyotik ilişkiyi ön plana çıkarmak sinemada yeni sayılmaz. **David Cronenberg**'in tarzıyla ana akıma yakın bir yere gelen ya da **Shinya Tsukaka-**

mato'nun o kült **Tetsuo** (1989) filminde deneyimlediğimiz bu ilişki, geleksel yaşamın bir tür distopyaya evrildiği hikâyeler için sağlam bir zemin oluşturur. Bedene ne olacağı, organik yapımızın anlamı üzerine düşünmek bu tür filmler için epey zor, bıçak sırtı bir konu ama ciddiyetle yapıldığında şaşırtıcı sonuçlar verebilir.

Titane'yi böylesine kısa bir yazıda layığıyla anlatmak pek mümkün değil. Ama sanırım şu kesinlikle söylenebilir: Titane modern olduğuna zannettiğimiz dünyamıza daha kendimizi gerçekleştiremediğimiz altını çizen, hem duyguları hem de zihni zorlayan, cesur bir film. Sırf bu sebeple bile ilgili hak ettiğini düşünüyorum. Kaldı ki bu kadar şaşırtıcı bir seyir yolculuğuna sinema salonunda çıkmak gerek. Kimlikler üzerinden yürütülen kötücül siyasetin, toplumsal cinsiyet rolleriyle belirlenmiş kutuplu, kapalı, tedirgin toplumsal yapının farkına varmak için belki de böylesine fütursuz, açık filmler üretmek gerekiyor. Çünkü yaşamda karşılaştığımız şiddet, dışlanmayı, yadırganan tutum ve davranışlarımız karşısında gösterilen şeytani tavırları sineye çekme eğiliminde oluyoruz. Belki bu fişek gibi filmin ruhunu kavrayıp yaşamdaki varlığını yeniden ve doğru biçimde adlandırmaya, kendimizi tanıtmaya çalışabiliriz. Bu yüzden seyircinin tıpkı gerçek yaşamda olduğu gibi ön yargısız, algılamaya açık biçimde izlemesi gereken bir film bu. Dilerim bu anlamda işlevini yerine getirir.

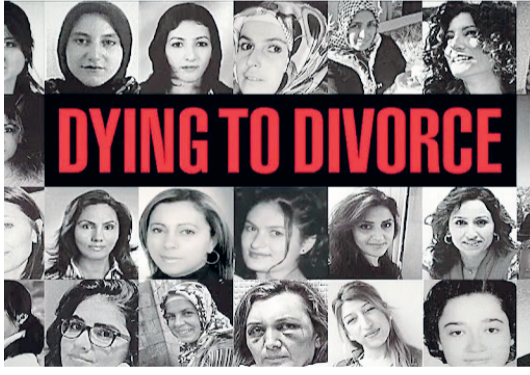
SİNE-HABER

SAKINCALI BELGESEL

İngiliz yönetmen **Chloe Fairweather** ve yapımcı **Sinead Kirwan** tarafından hayata geçirilen **Ölümüne Boşanmak** (Dying to Divorce) belgeseli İngiltere'nin bu yılki Oscar adayı seçildi. Film her üç kadından birinin aile içi şiddetle maruz kaldığı Türkiye'de kadına şiddet olayları ve cinayetlerin kurbanları yanı sıra buna karşı mücadele eden kadın hareketini de yakından takip ediyor.

Belgeselle ilgili ilginç bir ayrıntı ise bu yılki İstanbul Film Festivali seçkisine 'politik atmosferden ötürü' alınmamış olması. Susma Platformu'na konuşan belgeselin yaratıcı yapımcılarından **Seda Gökçe** ve

Özge Sebzeci, filmin seçkiye alınmaması sebebinin şöyle açıklamış: "Alınmama nedeni olarak bize 'şu anki politik atmosfer' açıklaması verildi. Bizim derdimiz Türkiye seçkisine alınıp alınmaması değil, daha çok insana ulaşmasıydı. Biz filmi Türk yapımı olarak tanımlamıyoruz, dolayısıyla Türkiye Belgeselleri yarışmasına alınması gibi bir iddiamız da yoktu. 'Başvuralım, gelen yanıtı göre durum şekil alır.' demiştik. Seçkiye alınmadı ama 'Bu bir Türkiye yapımı değil' diye gayet temiz bir gerekçeyle işin içinden çıkabileceklerken, filmi beğenmiş olmalarına rağmen 'Bugünkü politik atmosferde bu filmi yayınlamaya cesaret edemiyoruz.' dediler."

uzun soluklu hem nitelikli yapıyla ülkemizdeki kısa film üretimine destek veren ve bu konuda sinemasever gündemini belirleyen çok önemli bir etkinlik. Dilerim sonraki yıllarda çok güçlü başka sinemacılarla tanışmamıza da vesile olacak.

KISA FİLM ÖDÜLLERİ BELLİ OLDU

Geçen hafta boyu İzmirli seyirciyi sinema büyüyle sarıp sarmalayan 22. İzmir Kısa Film Festivali sonuçlandı. Oldukça nitelikli bir yarışma seçkisinin bulunduğu festivalin umut vadettiğini yazmıştım. Ödüller çok parlak sinemacıları müjdeliyor. En İyi Belgesel Ödülü, çektiği harika **Seval** ile **Ahmet Keçili**'nin, En İyi Deneysel Ödülü özgün bir yalnızlık ve tekinsizlik performansı kuran **Kalabalık** filmiyle **Recep Akar**'ın, Ulusal En İyi Kurmaca Ödülü bu yıl epey seni getiren güçlü konuyu ve etkili rejisiyle parlayan **Suçlular**'la **Serhat Karaarslan**'ın oldu. **Stiletto** ikinci film seçilirken başrolde **Murat Kılıç** En İyi Oyuncu ödülünü kazandı. **Fehmi Öztürk**'ün şaşırtıcı distopik rüyası **Bir Anenin Sonu** ise hem Üçüncü En İyi Film hem de yönetmen ödüllerine döndü. Uluslararası Kurmaca dalında en iyi film ödülünü ise Belçika yapımı **Ezmek** (Squish) ile **Xavier Seron** kazandı.

İzmir Kısa Film Festivali hem

uzun soluklu hem nitelikli yapıyla ülkemizdeki kısa film üretimine destek veren ve bu konuda sinemasever gündemini belirleyen çok önemli bir etkinlik. Dilerim sonraki yıllarda çok güçlü başka sinemacılarla tanışmamıza da vesile olacak.

GÖSTERİME YENİ GİRENLER

AYKUT ENİŞTE 2

(Y: Onur Bilgeyat)
 Cem Geliñoğlu, piyasadaki gereksiz internet fenomenleri arasında eli yüzü düzgün sayılabilecek komiklerden biri. Sinemaya el atması da olurdu ama yer aldığı projeler küfürden önce daha az medet uman, bir parça özenli yapımlar. Bu arada komedi öyküsü yazmak gerçekten çok zor. Bu Aykut Enişte maceraları örneğin çok doyurucu değil ama yine de bir şans verilebilir. (19 dk.)

RESİDENT EVİL: RACCOON ŞEHİRİ

(Resident Evil: Welcome to Raccoon City, Y: Johannes Roberts)
 Bu hain Hollywood, bir seri tutturdu mu ilginç kemiğini sömürmeden bırakmıyor. İşte uzadıkça uzayan bir seri olarak **Resident Evil**. Bu kez de olayın nasıl çıktığını keşfedecekmiz! Tamam, gerilimi, aksiyonu, teknik düzeyi filan iyi ama bunlar, böyle serileri izlemeyi sürdürmek için gereken merak duygusuna yeter mi, emin değilim. Ben Resident'tan vazgeçmem diyorsanız o başka tabii. (107 dk.)

CLIFFORD BÜYÜK KIRMIZI KÖPEK

(Clifford The Big Red Dog, Y: Walt Becker)
 İşte yeni nesil çocukları zevkten dört köşe yapacak bir büyük prodüksiyon. Kendisine kırmızı bir köpek armağan edilen bir kız var. Okulda da pek sevilmiyor. Sonra mucize eseri köpek büyüyor ve işte maceralar, komiklikler... Disney filmlerinin günümüz ruhuna yakın bir hâli bu. Keyifli bir tercih olabilir elbette. Özellikle de ortaokul öğrencileri için. (97 dk.)

FRANSIZ POSTASI

(The French Dispatch, Y: Wes Anderson)
 Kendine has tarzıyla her daim popüler yönetmen **Wes Anderson**'ın hayranları uzun zamandır bu filmi bekliyordu. Yine müthiş bir kadro, yine acayip bir mizah anlayışı, kabına sığmaz, renkli bir karakterler galerisi... Sırf bu açıdan bile ilgi çekici olduğu söylenebilir. Filmin konusuna gelinece açıkçası ünlü bir Paris gazete bürosuna odaklanan öyküler olduğundan başka bilgi vermiyor film. Şaşıracaksınız demek. (118 dk.)

KUKLALI KÖŞK 2: ORMAN KAŞIFI

(Y: Mustafa H. Öztürk)
 Çocuklara yönelik film yapmak, kuşkusuz düşük zekâ düzeyinde kalmayı gerektirmez. TRT destekli bu gerçek oyunculu kukla animasyon filmi içinse söylenecek fazla bir şey yok. Kuklaların ifadesiz, renksiz ve heyecansız oluşu büyük sorun. Konu da ilgi çekici değil. Geriye de pek bir şey kalmıyor zaten. İkinci nasil çekiliyor şaşırmanın elde değil. Hangi çocuklar izliyor bunu acaba? (66 dk.)

BAĞLILIK HASAN

(Y: Semih Kaplanoğlu)
 Bir bakıma sarayın yönetmeni de sayabileceğimiz **Semih Kaplanoğlu**'nun Bağlılık üçlemesi devam ediyor. Hacca gitmek isteyen Hasan, yaşamını kurduğu değerler ve eylemleriyle yüzleşiyor. Yönetmenin konuya nasıl baktığı, parayı ele geçiren muhafazakar kesimi nasıl sunduğu merak konusu. Bunun dışında genel havası ve sinematografisiyle tipik bir Kaplanoğlu filmi bu. (147 dk.)

KORKUNC GECE HİKÂYELERİ

(A Night of Horror: Nightmare Radio, Y: Kolektif)
 Bir adam korku hikâyelerinin anlatıldığı bir radyo programı sunuyor. Hikâyeler ve bu adamın yaşadıkları iç içe anlatılıyor. 10 yönetmenden oluşan kadrosu ve ilginç fikriyle gerilim ve korku filmi severleri tatmin edebilir. Teknik düzeyi başarılı görünen film, tipik korku unsurlarını etkili görüntülerle sunuyor gibi. Ucuz çığlık efektlerine başvurmazsa seyir zevki yüksek olabilir. (100 dk.)

İSSİZ ADAM

(Y: Ali Ağgöl)
 Tamam, bütçe az, senaryo kötü olabilir, oyuncular yetersizdir filan ama bu sız rezil film çekme hakkı vermemeli. Bu ülke kendini komik zanneden tiplerle dolu. Ucuza komedi filmi çekip çok izleneceğini düşünen sinema heveslileri önce bu alanda çekilmiş iyi filmleri izleyip biraz had bilseler de biz de bu lüzumsuz, her şeyiyle berbat işlere maruz kalmamak! Aliwood yapım demiş bir de marifetmiş gibi. (90 dk.)

